

VRIJEME POKLADA

vineri, 16 martie 2018

Ve tradicionalno, za vrijeme poklada, Osnovna škola Lupak organizira karneval za djecu, na kojem sudjeluju svi u enici pripadaju ih škola iz Klokoti a, Lupaka, Ravnika i Vodnika.

Dvodnevna akcija lupake škole započela je u nedjelju 11. veljače s priredbom maskarada. Polaznici vrtića i u enici od prvog do osmog razreda gorenavedenih škola odjenuli su različite kostime, nosili udnovate maske i okupili su se u Domu kulture u Lupaku na natjecanje za najbolje pokladne kostime. Sutrašnji ponedjeljak bio je rezerviran klockoti kom balu Mišića, jedini put u godini kada se isključivo predškolicima i uenicima od prvog do osmog razreda upire ujeve s plesom i glazbom.

Nešto više o ovoj akciji reče nam uiteljica Marija Muselin, programski koordinator škole Lupak: "Kao i u prošlim godinama, i ove je godine škola Lupak organizirala maskenbal za djecu u Domu kulture u Lupaku. Na maskenbalu djeca su bila kostimirana, plesala su naša tradicionalni danac, a poslije su dobili nagrade za najljepše maske i kostime. Nagrade su se sastojale od slatkisa i sokova kojih su dobili posredstvom Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj. Sutradan, u Klokoti u odvili smo drugu akciju naše škole. Tamo, kako ve dobro znate imamo bal za djecu "Mišići ponedjeljak". To je naša stari običaj koji se održava jedino u tom naselju.

Mislim da su se sva djeca i naši kolege odgojitelji, uitelji i profesori lijepo proveli na ovim akcijama. Osim njih bili su prisutni i roditelji, sve enici, knez Lupa ke općine i Zajedništvo Hrvata i atmosfera je bila divna.

Mi, kao škola, želimo održati u životu sve ono što smo naslijedili od naših starih: govor, našu glazbu, sve što je lijepo i što nam po tradiciji pripada. Ali nam je svake godine teže, jer sve više mladih obitelji napuštaju državu radi boljih ekonomskih uvjeta, a nas je, nažalost, sve manje i manje!

Lupakiškolski maskenbal

Od kada postoji tradicija maskenbala u Lupaku reče nam gospođa Maria Drghia, uiteljica u škole iz Ravnika.

"Tamošnji maskenbal za djecu nije baš odavna. Nastao je prije pet ili šest godina u Ravniku u obliku školske aktivnosti, gdje su bila pozvana djeca iz četiri škole lupake općine. Ispalo je lijepo, djeci se doista svidjelo jer su bile organizirane tombole, dobile su se i nagrade za najbolje maske, a mi, uitelji, poželjeli smo da se to nastavi, da sa uvamo tradiciju maskarada, jer sve je manje odraslih koji, uz godinu na godinu, odlučuju kostimirati se za poklade.

Sljede e godine odlu ili smo da se održi u Lupaku, jer je tamo središnja škola. Tada su djeca iz Vodnika imali temu na u tradicionalnu karevsku svadbu. Bilo je milina gledati kako maćani nose "steg" i "eture" te da imaju "deverice", "stare svaje", ba kao u zbilji, pa smo mi mislili da e tako svake godine djeca imati po neku temu nadahnutu iz naše tradicije, upravo zato da bi promovirali u no i naše obi aje. Ali, kao što ste vidjeli na ovim zadnjem maskenbalu u Lupaku, bio je samo jedan u enik koji je obukao karevski lajber i palariju.

Djeca se sve više orijentiraju prema karnevalu, njima je više stalo kostimirati se u razne heroje iz bajka ili filmova. Ja sam svojim uenicima preporuila da na maskenbalu obla e no i, ali nažalost, njihovi roditelji ve inom nisu doma, rade u inozemstvu, pa nema tko da ih obla i.

Djeca, svakako se raduju ovom događaju jer se ovdje duže, a pored toga što im se svi a obla iti razne kostime, te njihove kostime Zajedništvo Hrvata svake godine i nagra uje diplomama i slatkima. Iskreno se nadam da ovaj maskenbal potraje, bar koliko e trajati i naše škole u op ini, a one moraju biti ovdje zauvijek!

Mi ni ponedelnik

Klokoti ka tradicija koju doma i nazivaju "Mi ni", vjerojatno vu e ime iz jednog starog karevskog praznovjerja, po komu, u ponedjeljak, prije Pepelnice, se ne smije ništa raditi ili poslovati. Žene, na primjer nisu prale, nisu tkale i nisu vezle jer su vjerovala da, ukoliko prekrše tu praznovjernu zabranu, mi ni e im pojesti svu odje u.

"Mi ni ponedelnik" je kod nas tradicija – veli nam Marta Beca, uiteljica iz Klokoti a: "Nekada je bilo zabranjeno djeci da prisustvuju ve ernjim veseljima na svadbama ili drugim plesnim balovima za odrasle. Smatralo se da je taj odnos prema maćanima, u neku ruku, nepravedan, pa da se to ispravi, stvorila se ideja uprire enja jedne plesne ve eri iskljuivo za njih, da se i maćani, barem jedne ve eri, raduju i osje aju važnima nalik odraslima. Pitala sam najstarije ljude u Klokoti u kako oni pamte ovu tradiciju pa sam doznala da su se prve plesne priredbe za djecu održavale u jednom školskom razredu. Dvojica muzikanata je sviralo tada na po etku, jedan je gudio na violini, drugi na kontrabasu, ali mjesta je za plesa e bilo onoliko koliko je mogao pružiti razredni prostor. Kasnije, kada se izgradio Dom kulture, premjestili su se tamo jer je prostora bilo neizmjerivo više. Za razliku od tadašnjeg vremena, kada su svira i bili odrasli ljudi, danas imamo, tako er, djecu svira e. To je pohvalno, u smislu da imamo one svira e iz stare garde koji mogu nau iti našu u djecu specifi nosti naše tradicionalne glazbe. Oni najmla i svira i imaju te ve eri mogu nost dokazati da su zavlada i svojim glazbenim instrumentima, dok je onim ve ima jedinstvena prilika da se pokažu kao instrumentisti koji ve zavrije uju mjesto u nekom ozbiljnom orkestru te e u skoroj budu nosti svirati po svadbama ili raznim drugim prigodama.

Mi, Klokoti ani, ne možemo zamisliti ove pokladne dane bez "Mi ni a", jer je to naša tradicija. Mi je pokušavamo sa uvati i dalje je prenijeti mladim naraćajama, jer djeca se raduju i nestrpljenjem o ekuju ovu ve er kada se neki od njih otmjeno obla e, a drugi obuku u narodnu u. I ove je godine bilo onih koji su se odlu ili za narodnu u, bilo ih je troje i bili su jako slatki!

Poklade u Nermi u

U Nermi u, pored Ravnika i Vodnika najbolje je sa uvana karevska pokladna tradicija. Bili smo tamo na pokladnom utorku, malo prije po etka fešte koja se organizirala u mjesnom domu kulture u "mo ulja" (to jest kostimiranih mladi a koji ve tri dana lutaju po selu plaše i te istodobno zabavljati seljane), da bi se sreli s Milanom Todorom, jednim od organizatora ove fešte, koji e nam re i nešto o ovoj lijepoj nermi koj tradiciji.

„Kod nas u Nermi u tradicija poklada se prenosi od oca na sina. Ako je u nekoj obitelji otac bio i kasnije se sin preuzeti ovu ulogu pa se i on kostimirati na poklade. Teme su bile vazda iz karaevske svakodnevnice: svadba, krštenje i tome sli no. Mogao si vidjeti kostimiranu mladu, mladoženju, kumove, stare svatove, djevere. Ove mlade generacije, kad tad, mladinu odje u zamjenjuju sa lajerom, kao što je bio i slu aj u nedjelju, ali danas je utorak pa su, vidim, opet stavili mladi krpu i obukli je u karaevsku noćnu. Onda se dogodi da neki od tih moćulja ukrade mladu i sakrije ju negdje, pa moćulje iz one druge ekipe po inju potragu, idu od ku e do ku e pa od oku ana dobiju jaja, kobasica i sli no. Pa, opet dolaze oni prvi i ukradu im ono što su dobili, i tako se to sve odvija u veselju i op em dobrom raspoloženju. Nerijetko se dogodi, u godinama sa snijegom, da tr e za curama iz sela da ih valjaju po snijegu. Uglavnom, kod nas, oni koji se kostimiraju su regruti, ali imaju u ekipi, kao što sam vidio danas, i jednog mlade dje aka od esnaest godina. Ima, naravno, i onih koji su stariji od osamnaest godina, ali sve ovisi koliko ih bude doma one godine i kako oni odlu e sastaviti ekipe. Pripreme za poklade po inju, zapravo, u subotu nave er, kod nekog sala a. Tamo se založi vatra, malo se rakija popije, pa se obuku kostimi da se ne bi doznalo u selu tko je ispod maske i vra aju se prema selu tako obu eni. Sad je stiglo vrijeme da svuku maske kako bi se doznalo tko se skrivao iza njih. Pored moćulja doći su i klinci iz vrti a i aci iz kole, jer su se i oni kostimirali za poklade. Imat emo slatke i diplome od Zajedništva Hrvata i jedan žiri e nagraditi najbolje maske i kostime iz ove godine. A mi smo pripremili za sve ljude koji su prisutni u Domu kulture jedan doma i paprika, jer to su naša jela, naše tradicije i mi nastojimo sa uvati ih za budu e naše tajne“.

Daniel Lucacela